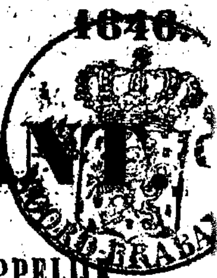
N°. 56. 1846.

BREDASCHE COURANT

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 12 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Mei.

De kamer der pairs behandelt thans het wetsontwerp betrekkelijk de onlangs tusschen Frankrijk en Belgie gesloten overeenkomst. Die der gedeputeerden heeft het wetsontwerp betrekkelijk den spoorweg van Gray naar Saint-Dizier gestemd.

De heeren *de Monthierry* en *Desmousseaux de Givré*, hebben gisteren in de kamer der gedeputeerden een voorstel gedaan, volgens welke ieder lid, die de betrekking van directeur of bezoldigd administrateur van spoorweg-kompagnieschappen aanvaardde, aan eene herkiezing zou onderworpen zijn.

De commissie met het onderzoek belast van het ontwerp betreffende de fortificatien van Havre, heeft haar rapport uitgebragt en eene belangrijke wijziging in het ministerieel ontwerp voorgesteld. In plaats namelijk, van de voorgestelde werken tot eene verschanste legerplaats nabij deze zeehaven, wil de commissie Havre met eenen gebastionneerden wal, gelijk aan dien van Parijs, omgeven.

— De koninklijke familie heeft heden het zomerblijf Neuilly betrokken.

Zoo men verneemt, heeft Koning *Lodewijk-Philips* eigenhandig aan sir *Robert Peel* geschreven, tot dankbetuiging voor den toast, door dezen bij het laatstelijk door den lord-major van Londen gegeven banquet, op Zijner Majesteits welzijn ingesteld.

— Terwijl men uitziet naar de opening van het proces, tegen *Lecomte*, behelst het blad *la Presse* de volgende opmerkelijke zinsnede: »Men zegt dat er, onder de papieren van *Lecomte*, een testament gevonden is, waarin hij zegt dat hij *eenen pligt heeft willen vervullen*. Een deel der commissie uit de Kamer der Pairs is, zegt men, van meening, dat die zinsnede eene staatkundige bedoeling aan den dag zou leggen; het ander deel blijft, zoo men verzekert van gedachten, dat men daarin niet anders zien moet dan de uitboezeming van iemand, die daarmede aanduidt, dat hij de stem eener misdadige wraakzucht gehoorzaamd heeft."

— De *Gazette des Tribunaux* verhaalt dat men weinig dagen geleden op een der muren van het quartier du Luxembourg, des morgens vroeg, een op den muur geplakt papier gevonden heeft, waarop met groote met roodkrijt geschreven letters stond: »Dood aan den koning! Men verlangt dat er goed wordt gemikt en met een vuurwapen getroffen wordt."

— Bij het spelen der groote fonteinwerken, te Versailles, is dezer dagen, over de ijzerbaan op den regter oever der Seine, op eén dag, een aantal van meer dan 28,000 personen vervoerd.

— Uit berigten van Algiers van den 30sten April blijkt, dat men een' der zendelingen van den Emir gevat heeft, die een zestigtal brieven voor de hoofden van verschillende stammen overbragt. De Emir zegt daarin, dat hij niet naar Marocco is geweken, maar zijn terugtogt in het Westen slechts eene krijgslist is geweest. Meer dan ooit wil hij den «heiligen oorlog» voortzetten.

— De officiele Madridsche courant van den 3den Mei houdt eene koninklijke ordonnantie waarbij de bepalingen van den 18den Maart ll. tegen de drukpers, worden ingetrokken.

Het gerucht liep dat de president van de cortes, de heer *Castro y Orozco*, verklaard had zijne demissie te zullen geven, indien de heer *Pidal* aan het bestuur bleef; men vreesde dat dit het pas zamengestelde kabinet in nieuwe moeijelijkheid zou wikkelen en tevens oorzaak kon worden van vertraging der opening van het parlement.

De tijdingen uit Galicie bleven gunstig luiden.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 120,10; 3 pCt. 83,90; Nap. renten 101,25; Rom. Leening 100.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten Mei.

Uit Hamburg wordt geschreven:

»Ook de Hollandsche kunstenaars hebben onze tegenwoordige tentoonstelling rijkelijk bedacht. Wij vinden er schilderijen op van *Backhuijzen*, de beide *van Deventers*, *Dreibholz*, *Geblij*, *Hardenberg*, en van *Ehule*, van *Tétar van Elven* te Amsterdam, van *Freudenberg* en *Hagen* te Haarlem, van *Haanen* te Amsterdam, *van de Gruyter* jun., *Hilvanduik* en *Gretser* insgelijks van daar. Ook Rotterdam, Dordrecht, zijn, even als Brussel, Antwerpen enz. vertegenwoordigd. Landschappen, havengezigten en tableaux de genre, onder de laatste van uitstekende verdiensten, zijn de voornaamste onderwerpen. Onder de grootere stukken van Hollanders noemen wij eene schilderij van *Oltmans* te Amsterdam, de feestelijke ontvangst van den Stadhouder *Prins Maurits van Oranje* door den Raad der stad Amsterdam in het jaar 1618 voorstellende. De plaatselijke bijzonderheden zijn volgens opgave van den Catalogus, overeenkomstig den tijd; de beelden zijn van *Craayvanger*. Er heerscht veel beweging in dit tafereel, en de afzonderlijke groepen redden zich goed in hare karakteristieke houding.

— De Kroonprins van Denemarken heeft een' eisch ingesteld tot echtscheiding tegen zijne gemalin, de Prinses *Carolina van Mecklenburg-Strelitz*, welke hij in tweede huwelijk in Junij 1841 heeft gehuwd, en die, in 1844 ten gevolge van eenen twist, welke zij met haren gemaal had, zich naar Neustrelitz bij hare familie heeft begeven, die zij sedert niet heeft verlaten.

Het echtscheidings-proces zal in Kopenhagen worden uitgesproken, door eene commissie, zamengesteld uit geestelijken en leeken, welke deels door den Koning van Denemarken, deels door den Groothertog van Mecklenburg-Strelitz zijn gekozen.

De Kroonprins had in eerste huwelijk zijne nicht getrouwd, de Prinses *Guillemine Maria*, dochter van wijlen Koning *Frederik VI*, van Denemarken, en van wie hij insgelijks is gescheiden.

De Deensche dagbladen zeggen, dat dadelijk nadat de echtscheiding zal zijn uitgesproken, tusschen den Kroonprins en Prinses *Carolina*, de Koning aan dien Prins zal verleenen de dispensatie van den termijn van drie jaren, vóór welker verstrijking, de gescheiden echtgenooten, volgens de Deensche wetten niet mogen hertrouwen; en dat de Prins nog dit jaar in een derde huwelijk zal treden met zijne nicht, de Prinses *Augusta*, dochter van den landgraaf *Wilhelm van Hessen-Cassel* en van de Prinses *Louise Charlotte*, zuster van Koning *Christiaan VIII* van Denemarken.

— De berigten omtrent de gezondheid der Keizerin van Rusland luiden gunstig. H. M. zal denkelijk in het begin van Junij te Petersburg terugkomen. Het huwelijk der Grootvorstin *Olga* met den Kroonprins van Wurtemberg zal, naar men meldt, in Julij aldaar met grooten luister voltrokken worden. In Augustus zou het Vorstelijke paar deszelfs intogt in Stuttgardt doen.

— In den nacht van den 1sten op den 2den Mei is te Koningsberg door den heer *Wichmann* op den sterretoren, even na middernacht, eene komeet in het sterrebeeld van de Zwaan, ontdekt.

— Men verzekerde in Rome, volgens de berigten van het laatst van April, dat er toebereidselen werden gemaakt, om de gewapende burgermagt zamen te stellen. Dit was het gevolg van de woelingen, die zich steeds hier en daar in Italie, en vooral in den Kerkelijken Staat, vertoonen. De Oostenrijksche krijgsmagt in Italie, onder bevel van den graaf *Radetzky*, zou ook van 60 op 80,000 man gebragt worden. De bezetting van Milaan zou worden versterkt.

— Uit Rhodus deelt men van den 6den April het volgende

nadere mede nopens het springen van het kruidmagazijn te Stanchio. »Men wilde — aldus schrijft men uit Stanchio — in het oude Johanniter-kasteel het buskruidmagazijn openen, en daar de sleutel verloren was, beval de Turksche overste de deur open te slaan. Met ijzeren instrumenten begon men dit werk. Een Turksche korporaal, die er bij tegenwoordig was, maakte den overste opmerkzaam op het gevaar, hetwelk daardoor kon ontstaan. De overste beantwoordde dezen welmeenenden raad met een oorveeg. Om het verschil te beslechten, liepen beiden naar den stadhouder. Men ging intusschen voort met de deur open te slaan, en spoedig hoorde men eene verschrikkelijke uitbarsting, die den stadhouder de moeite uitwon, om uitspraak te doen. Het getal der dooden en gewonden wordt op meer dan 100 berekend. Het groote kruidmagazijn is echter bewaard gebleven, anders was de stad Stanchio verwoest geweest.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Mei.

Eergisteren zou in het Lagerhuis de eerste lezing plaats hebben van de bill, tot afschaffing der oude wetten, tegen de Roomsch-Katholijken uitgevaardigd. De heer *Colquhoun* stelde voor, om deze lezing zes maanden uit te stellen, en voer hevig uit tegen de Jezuiten. Na eene verdediging der bill door sir *J. Graham* en sir *R. Peel*, en nadat de graaf *van Arundel* en *Surrey*, en de heer *O'Connell* de Jezuiten hadden verdedigd, werd eindelijk het voorstel des heeren *Colquhoun* verworpen met 110 tegen 67 stemmen.

— De differentiële regten op de koloniale suiker, welke in het lagerhuis vastgesteld werden, hebben onder de handelaars groote moeijelijkheden veroorzaakt, ten gevolge der onbestaanbaarheid van den standaard bekend onder de benaming van «witte gekleide suiker, of suiker niet gelijk aan witte gekleide.» De aankondiging van den heer *Moffatt*, dat wanneer het huis in comité ging over de suikerregten, hij eene motie zou doen tot intrekking van die differentiële regten, heeft derhalve veel belangstelling verwekt.

— De voorstanders der beschermende regten laten niet af, de voordragt van sir *R. Peel* in het Lagerhuis te bestrijden. Sir *C. Burell* heeft gisteren avond voorgesteld, de derde lezing zes maanden te verschuiven, met andere woorden, de voordragt te verwerpen. Daarover is weder eene langdurige beraadslaging gevoerd. Ten slotte is het voorstel afgewezen, en *de derde lezing* op Maandag aanstaande bepaald.

— Men heeft over Havre berigten uit New-York tot den 19den April, die niet onbelangrijk zijn. De Noord-Amerikaansche senaat is in zijne zitting van den 16den dier maand, na eene beraadslaging die meer dan twee maanden geduurd heeft, eindelijk over het aanhangig voorstel betrekkelijk het geschil met Engeland wegens het landschap Oregon, tot eene beslissing gekomen. Het besluit is goedgekeurd, om den voorzitter der republiek te magtigen tot het opzeggen der overeenkomst van 1827 met Engeland, die het gemeenschappelijk bezetten van Oregon wettigt. Een voorstel van den heer *Allen*, om het bij die magtiging tot opzegging der overeenkomst te laten, is met 32 tegen 22 stemmen verworpen. Daarentegen is het denkbeeld aangenomen, om in het besluit den wensch te uiten, dat te dezer zake zoo spoedig mogelijk eene schikking tusschen de beide regeringen mogt worden tot stand gebragt. Zelfs is een amendement van den heer *Johnson* met 40 tegen 14 stemmen aangenomen, volgens hetwelk omtrent die schikking het woord *minnelijke* zou worden gebruikt. De groote meerderheid der senatoren heeft dus in eenen vredelievenden geest beslist en degenen hunner, die als voorstanders van de meer oorlogzuchtige staatkunde van den president *Polk* worden beschouwd, hebben eene nederlaag geleden. Een en ander moet in de Vereenigde Staten diepen indruk hebben gemaakt. Intusschen moet het besluit van den senaat, juist wegens de bijvoeging van het woord *minnelijke*, naar het huis der vertegenwoordigers worden teruggezonden. Het geldt toch hier een gemeenschappelijk besluit der beide huizen, dat eigenlijk van de vertegenwoordigers afkomstig was. Deze laatsten nu zouden, naar men meent, de wijziging verwerpen, waardoor de geheele zaak onafgedaan zou blijven.

— Volgens dezelfde berigten uit New-York, kan men thans den oorlog tusschen de Vereenigde Staten en Mexico als uitgebroken beschouwen. De president der republiek Mexico, generaal *Paredes*, heeft op nieuw tegen de inlijving van Texas en de tegenwoordigheid van Noord-Amerikaansche troepen in dat gewest geprotesteerd. De Noord-Amerikaansche gezant in Mexico, de heer *Slidell*, is gedwongen geworden om zijne passen te vragen en te Nieuw-Orleans teruggekeerd. Gelijktijdig zijn de troepen der Vereenigde Staten onder generaal *Taylor*, uit Texas zuidelijker voortgerukt, zoo zelfs, dat hij den 29sten Maart, na onderscheidene schermutselingen met Mexicaansche krijgsbenden, den standaard zijner republiek op de oevers van de Rio Grande of Rio Bravo heeft geplant. Er stond daar eene afdeeling van 3 à 4000 Mexicanen tegen hem over, bij welke benden echter orde noch tucht heerschten. Men verwachtte, dat die vijanden weldra verstrooid zouden worden, en dat de Noord-Amerikanen de stad Matamoras zouden bezetten. Te gelijk wordt de inwendige toestand van de republiek Mexico als hoogst rampzalig afgeschilderd. De president *Paredes* heeft, naar men beweert, ook wegens de geruchten van plannen om het monarchaal regeringsstelsel te herstellen, alle vertrouwen bij het volk verloren. Zijne tegenstanders hebben het oog geslagen op den verjaagden president *Santa Anna*, die uit de Havannah in Mexico terug werd verwacht. De provincie Yucatan bleef zich bij voortduring als onafhankelijk beschouwen en men verwachtte, dat de noordelijke gewesten van Mexico uit het voortrukken der Noord-Amerikaansche troepen aanleiding zouden nemen, om zich *voor* de inlijving in de Vereenigde Staten te verklaren. Vera-Cruz werd door een Noord-Amerikaansch smaldeel bedreigd. Eindelijk verzekert men nog, dat de president *Paredes* de tusschenkomst van Engeland en Frankrijk heeft ingeroepen, om Mexico tegen het gevaar, dat die republiek van de zijde der Noord-Amerikanen bedreigt, te beschermen.

— De *Times* gelooft, dat de onderhandelingen nopens het Oregongebied, in den geest van vredelievende schikking zullen hervat worden, welke den grond uitmaakt van de beslissing deswege door den Amerikaanschen Senaat genomen.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 95¹/₈; Ned. 2¹/₂ pCt. 59¹/₈; 4 pCt. 91⁷/₈; Spanje 24⁵/₈; Passive 5¹/₂; Portugal 57; Brazilië 82; Mexico 32¹/₂.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den Mei.

Na gedurende vier zittingen zich met staatkundige discussien, met betrekking tot en ten gevolge der jongste ministeriele crisis, te hebben beziggehouden, is de senaat, nadat al de ingeschrevene redenaars gesproken hadden, zonder eenig besluit te nemen, tot de orde van den dag overgegaan. In de zitting van gisteren heeft deze kamer een voorloopig crediet van vijf millioenen fr. ten behoeve van het oorlogsdepartement toegestaan.

— Het *Handelsblad* dezer stad zegt bijzondere berigten uit 's Hage te hebben ontvangen, volgens welke de onderhandelingen tusschen de weêrzijdsche gevolmagtigden een stap nader tot eene minnelijke schikking gekomen waren. Van weêrszijden toonde men zich gezind om aan de bestaande geschillen door wederkeerige transactien een einde te maken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Mei.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van vrijdag *aangenomen:* 1°. het ontwerp van wet nopens het toekennen van voordeelen aan den Franschen handel, 2°. dat tot regeling van het stuk der Burgerlijke Pensioenen; en 3°. de voordragten tot verhooging der begrooting over 1846 en 1847, ter zake van de Pensioenen.

Dezelfde kamer zou zaturdag ll. hare werkzaamheden ten einde brengen, terwijl de zitting der Staten-Generaal van 1845—1846 heden, in eene vereenigde vergadering der beide kamers, door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken *ad interim*, op last des Konings zal worden gesloten.

— Z. M. de Koning is Vrijdag ten 2 ure naar het Loo vertrokken, en van daar Zondag avond ten 11 ure te 's Hage teruggekeerd.

— Men verneemt, dat Z. M. zich dezen zomer naar Weimar zal begeven.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* zal met H. D. nieuw geëquipeerd oorlogsvaartuig over zes weken zijne zeereis ondernemen. H. D. zal Jeruzalem bezoeken, waar zich omstreeks denzelfden tijd H. K. H. Prinses *Albert* van Pruisen zal bevinden.

— Achter het berigt der *Staats-Courant* nopens de intrekking der toelating van drie katholijke priesters in onze Overzeesche bezittingen, laat het *Journal de la Haye* volgen:

»Men zal zich herinneren, dat deze drie priesters dezelfde zijn, aan wien de gouverneur-generaal van Oost-Indië, eenige maanden geleden, voorloopig had opgedragen de waarneming der herderlijke belangen der Roomsch-Katholijke gemeenten te Batavia, Samarang en Sourabaya.”

— Uit Heusden wordt vermeld dat Z. M. het Reglement op het beheer der dijken en polders in Noord-Braband, den 19den Maart ll., sub n°. 67, heeft goedgekeurd.

— In de gemeente Udenhout heeft ll. Donderdag een dubbel

ongeluk plaats gehad. Zekere weduwe *v. H.*, aan zenuwtoevallen en verstandsverbijstering lijdende, was in den namiddag aan hare kinderen, die anders altijd hare schreden bewaakten, ontsnapt en werd vermist. Haar zoon en dochters haar overal zoekende, vonden haar eindelijk in eenen zoogenaamden brandkuil tegen het water worstelende; door kinderliefde gedreven sprong de zoon onmiddellijk op haar toe, ten einde haar te redden; reeds had hij zijne moeder bereikt en gegrepen, toen de grond onder hem wegzonk, en met den uitroep: »zoo moet ik dan ook nog mijn leven laten" verdronk hij met zijne moeder, eer er op het angstgeschrei der dochters hulp kon opdagen.

— Uit 's Bosch wordt gemeld dat het door de ijverige nasporingen van den Heer Commissaris van Policie van Oirschot is gebleken, dat het uit 's Hertogenbosch aan het algemeen *Handelsblad* gegeven berigt, als of een valsch nieuw twee en een half guldenstuk (nieuwe rijksdaalder) alhier in omloop zoude zijn gebragt, uit de lucht gegrepen is.

— In de vorige week is ter reede van den Helder aangekomen Zr. Ms. instructie-vaartuig *Urania*, onder bevel van den luit. ter zee 1e klasse *J. J. van der Moore*, aan boord hebbende 16 Adelborsten van het Koninklijk Instituut voor de marine, behoorende tot het vierde studiejaar. Deze bodem zou eenige dagen ter reede van den Helder blijven, ten einde met de zich aldaar bevindende oorlogschepen eenige manoeuvres en exercitiën te verrigten, terwijl de Adelborsten tevens de openbare werken aan den Helder zouden bezigtigen.

— Van den Helder schrijft men van den 8sten dezer: »Naar men verneemt, is benoemd tot ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, de kapt.-luit. ter zee *J. F. D. Bouricius*, kommandant van Z. M. fregat *Jason*.

»Heden morgen ten 3 ure is van hier naar Hellevoetsluis vertrokken Z. M. stoomschip *Cijcloop*, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee *Coertzen*, ten einde van daar af te halen 150 manschappen, bestemd om het alhier liggend fregat *Jason* te equiperen, en deszelfs bemanning te completeren, zullende de overschietende manschappen, uitmaken de equipage van Z. M. stoomschip *Castor*, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee *E. Ippius Fockens*.

— De belangrijke zaak van *Adrianus van der Schoot*, *Cornelis de Krecht*, *Adrianus de Koning*, *Johannes Henricus Ippel* en *Arie Thomas Keynemans*, zal op den 22 en 23 dezer voor het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland behandeld worden. Deze vijf personen zijn allen reeds vroeger in handen der justitie geweest, en worden beschuldigd van op eene behendige wijs op het erf van *C. v. d. W...* te R......... te zijn gekomen, en na uit eene schuur eene ladder te hebben genomen, met behulp van dezelve in een bovenraam te zijn geklommen; toen met messen gewapend, zich eerst op den zolder, naar de slaapkamer der arbeiders, te hebben begeven, en dezen, die op hunne vordering, niet konden zeggen in welke kamer en waar de schat huns meesters lag, met bedreiging van moord, te hebben opgelegd, zich niet te bewegen; daarna, in de slaapkamer van *C. v. d. W...* te zijn doorgedrongen en hem ontwaakt vindende, onder bedreiging van hem te dooden, te hebben gevorderd, dat hij hun zou aanwijzen waar zijn geld lag; waarna zij uit eene geldkist, enz., een aantal gouden en zilveren voorwerpen; alsmede een aanzienlijke som gelds zouden ontvreemd hebben. Alvorens het huis te verlaten, heeft men den eigenaar eene belangrijke wond toegebragt, na eene dienstmeid, die op het gerucht was aangekomen, gegrepen en met het aangezigt naar den grond gekeerd, gebonden te hebben.

— Men meldt ons uit Hoogezand van den 6 Mei:

» Gisteren vervoegde zich een welgekleed persoon ten huize van den heer pastoor te Kleinemeer (gemeente Sappemeer), om eene liefdegift te vragen. Kort na het vertrek van den behoeftige ontwaart de dienstmaagd, dat er twee zilveren lepels vermissen uit die kamer, waarin de vreemdeling eenige oogenblikken vertoefd heeft. Men verdenkt en volgt hem na, en al zeer schielijk gelukt het genoemde dienstmaagd en den knecht van den heer pastoor, den bedelaar in handen te krijgen, te visiteren en te bevinden, dat hij nog werkelijk het corpus delicti bij zich draagt. Men heeft hem reeds naar Groningen vervoerd en verneemt, dat hij nog slechts eenige dagen van eene vijftienjarige gevangenisstraf op vrije voeten was." Treurige gedachte voorwaar aan verbetering!

— In de *Leeuwaarder Courant* wordt het volgende vermeld:

» Ten gevolge van den ongunstigen wind, welke gedurende de beide maanden Februarij en Maart heeft gewaaid, werd het stroomen schier geheel en al belet, zoo dat de waterstand, in deze provincie zeer hoog bleef, waardoor eene groote bezorgheid ontstond, dat het water niet vroeg genoeg van de landen zoude afloopen. De wind werd echter in de vorige maand oostelijk en gelukkig bleef dezelve lang uit dien hoek waaijen; het stroomen werd daardoor zeer bevorderd, en men bemerkte dat het boezemwater snel en aanmerkelijk daalde, zoodat de landen, van het overtollige water spoedig ontlast werden, hetgeen veel heeft medegewerkt, dat de graslanden op dit oogenblik zeer goed staan.

»Tot hiertoe klaagde men op het Bildt evenzeer, over den geweldig hoogen waterstand, maar ook daar is thans die vrees geheel geweken, ten gevolge der meer gunstige weersgesteldheid.

»De winter-tarwe en het koolzaad, waren ten gevolge van de zachte weersgesteldheid in Januarij en Februarij, goed opgeschoten en beloofden een goed gewas; deze hoop is echter ten deele vernietigd, want het koude en gure weder in Maart en April, heeft op deze gewassen eenen ongunstigen invloed uitgeoefend. De planten staan schraal en zijn zeer spillig opgegroeid; de rogge staat echter in de Wouden zeer schoon.

»Met genoegen kunnen wij eindelijk vermelden, dat de vroegrijpe aardappelen bereids zijn opgekomen, en dat men aan de jonge planten gelukkig nog geene ziekte heeft bespeurd; het gewas staat intusschen niet voordeelig, hetwelk men evenzeer toeschrijft aan het regenachtig en koud weder.

»Het laat zich echter thans aanzien, dat de weersgesteldheid gunstiger wordt, zoo dat men met vertrouwen den zomer te gemoet gaat."

— Te Utrecht is dezer dagen door de meeste verloskundigen eene Utrechtsche verloskundige vereeniging opgerigt, welke reeds zulk eene uitbreiding gekregen heeft, dat zij reeds bijna uit veertig leden bestaat. Deze vereeniging stelt zich ten doel de ontwikkeling der verloskundige wetenschap door onderlinge oefening en mededeeling. Honoraire leden zijn: de hoogleeraars *Wolterbeek*, *Schroeder van der Kolk*, *de Fremery*, *Harting* en *Mulder*.

— Uit Leijden wordt gemeld dat er in den laatsten tijd in den boezem der hoogleeraren van de Leidsche Hoogeschool ernstige overwegingen zouden hebben plaats gehad, om voortaan op hunne collegien de verouderde gewoonten van dictatenschrijvers zooveel mogelijk af te schaffen en door eene doelmatige manier van doceren te doen vervangen.

— Vrijdag avond werd te Amsterdam gehouden eene Openbare Vergadering van het Amsterdamsch Matigheids-Genootschap. De president, de heer *F. W. Fabius*, opende de vergadering met eene kleine voorafspraak; waarna de algemeene secretaris, de heer *J. Heemskerk Az.*, het verslag deed, waaruit onder anderen bleek:

Dat het Amsterdamsch Matigheids-Genootschap, opgerigt 7 April 1843, ten huize van den Predikant *L. C. Lentz*, thans telt 826 leden uit alle standen der maatschappij. Vergaderingen voor leden en gasten werden om de veertien dagen geregeld gehouden, des Vrijdags avonds, in het *Groot Keizershof*, op den Nieuwendijk. In dit jaar is uitgegeven een traktaatje, no. 6, benevens de redevoering van Ds. *A. A. Stuart*, gehouden in de 2de algemeene vergadering. Men herdrukte tevens al de vorige traktaatjes. De geldelijke toestand was niet gunstig, ten gevolge der weinige belangstelling en bijdragen, welke ontvangen werden, zoodat er een nadeelig saldo van ongeveer *f* 100 bestond.

Daarna werd door den president eene rede gehouden, strekkende hoofdzakelijk om aan te toonen, welke gevolgen de daarstelling van Afschaffing- of Matigheidsgenootschappen in andere landen op het verbruik van sterken drank had te weeg gebragt; ten andere welk doel de voorstanders der Matigheid- of Afschaffingsgenootschappen zich hadden voorgesteld; hoe groot het nut er van was, en dat beiden dat doel en dat nut niet genoeg algemeen gekend waren; dat voorts alleen door het voorbeeld van welgezinden de gewoonte van het gebruik van sterken drank kon worden uitgeroeid.

Dadelijk na den afloop werd door een aantal der aanwezenden de statuten van het Genootschap onderteekend, ten blijke dat zij zich als leden daarvan aansloten, terwijl door een aanzienlijk inwoner van Amsterdam, de belangrijke som van *f* 100 tot dekking van het te kort in de kas, werd geschonken.

— Mgr. de baron *van Wijkerslooth*, bisschop van Curium, heeft den 6den dezer de nieuw gebouwde St. Pieterskerk voor de Roomsch-Katholijke gemeente te Middelburg, plegtig ingewijd.

— Sedert de stoomboot van Harlingen op Londen in de vaart is gebragt, neemt de uitvoer van alle soorten van levensmiddelen uit de provincie Vriesland aanmerkelijk toe, en men ziet wekelijks Engelsche kooplieden op de markt, onderscheidene artikels, zoo als vleesch, spek, hoenders, ganzen, kiewitseijeren, enz., bij partijen opkoopen en naar Engeland transporteren.

In een onzer dagbladen leest men:

»Men vreest vrij algemeen, dat de bepaling in het Koninklijk besluit van den 25 April ll., hetwelk de buiten koerstelling en inwisseling der geschonden of ongerande Zeeuwsche Rijksdaalders beveelt, zoodat deze na den 28 Mei niet meer in betaling zullen worden aangenomen, aanleiding geven zal tot onzekerheid en tot menigvuldige kibbelarijen.

»Er zijn Zeeuwen, waarvan het omschrift geschonden is, wel in geringe mate, maar toch geschonden, die gerand zijn; ontelbare Zeeuwen zijn er, waarvan het omschrift ongeschonden is en die gerand, maar toch gesnoeid zijn. Men besnoeide in vroegeren tijd het geld ook, doch minder onbeschaamd, en men zocht er de merkteekens van weg te nemen door de stukken op nieuw te randen. Soms is het zoo onhandig gedaan, dat de agenten en andere inwisselaars met regt kunnen zeggen: dat is geen rand; soms zijn de nieuwe randen met zoo veel zorg bearbeid, dat zulk een geldstuk moeijelijk te onderscheiden valt van een geheel gaaf, en toch is het ongeschonden.

»Daarenboven was men in vroeger tijd, toen deze muntstukken geslagen werden, niet zoo naauwkeurig als thans om dezelve alle juist gelijk te slaan; er werd toen niet op gelet of dezelve scheef geslagen werden, of dat het stuk onder het slaan wat verschoven was of wel, dat de omtrek derzelve geen zuiveren cirkel vormde. Er bestaan nog vele van die wezenlijk ongeschonden en gerande stukken en welke men toch ingevolge gezegd besluit zoude kunnen weigeren, alleen, omdat ze, slecht geslagen zijnde, geschonden (hoewel gerand) toonen te zijn, omdat de letters gedeeltelijk door,

den *oorspronkelijken* rand geschonden zijn, waardoor gemakkelijk geschil kan ontstaan, al gebeurde zulks alleen, om het anderen lastig te maken. — De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* geeft een geschikt middel aan de hand, om alle geschillen omtrent een en ander uit den weg te ruimen, namelijk, dat al de Rijksdaalders onvoorwaardelijk wierden ingewisseld, en dat alsdan van Gouvernementswege de zoodanige, welke geschikt geoordeeld worden, om nog tijdelijk gangbaar te blijven, gestempeld wierden en vervolgens weder in omloop gebragt.

198ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

29e Trekking. No. 12515, *f* 50,000.
30e » No. 8365, *f* 12,500; No. 15178, *f* 1000.
31e » No. 14359, *f* 100,000; No. 8663, *f* 1000 en premie *f* 40,000.
32e » Geene.
33e » No. 18586, eene premie van *f* 5000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag waren genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{3}{16}$; 3 pCt. $72\frac{5}{8}$; 4 pCt. $94\frac{1}{8}$; Handelm. $168\frac{3}{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $93\frac{9}{16}$; Aand. Rijn Spoorw. $111\frac{1}{4}$; Belgie 5 pCt. $95\frac{1}{8}$; Spanje Ardoin $21\frac{5}{8}$; dito Onbep. Stukk. $20\frac{9}{16}$; 3 pCt. $37\frac{1}{2}$; 3 pCt. Binnenl. $31\frac{1}{16}$; Portug. 3 pCt. te Lond. $59\frac{1}{8}$; 4 pCt. 58; Rusland 5 pCt. $105\frac{1}{2}$; Id. 1828—29 $104\frac{1}{2}$; Certif. 1831—33 $96\frac{5}{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $90\frac{1}{4}$; Id. bij *Stiegl.* $89\frac{1}{8}$; Amerika Bankact. 5; Oostenrijk Metalliek 5 pCt. $108\frac{3}{4}$; Weenerbank bij *Goll* 4 pCt. $98\frac{1}{2}$; Nap. r. 93; Peru $22\frac{1}{2}$; Mexiko $32\frac{1}{4}$.

Advertentiën.

DE GEZUSTERS KOSTER,

Karrestraat, Lett. B, No. 3, te Breda,

hebben de eer, de DAMES te berigten, dat zij thans ruim voorzien zijn van PARIJSSCHE MODEL-HOEDEN, MUTSEN, PASJES, COIFFURES, LINTEN, BLOEMEN, FOULARD, alle soorten van HEEREN- en DAMES-HANDSCHOENEN, benevens al wat tot het MODEVAK behoort, terwijl zij zoo vrij zijn de DAMES beleefdelijk uit te noodigen, hetzelve te komen bezigtigen.

*** Publications françaises originales, qui s'acquièrent par la librairie de BROESE & COMP. à *Bréda*.

L'ART DE LA CUISINE

AU DIX-NEUVÈME SIÈCLE,

PAR CARÊME ET PLUMEREY.

5 VOL. IN-8o, AVEC BEAUCOUP DE PLANCHES. — PRIX: *f* 23,40.

Nous n'insisterons que sur quelques traits principaux de cet excellent livre de pratique. Ses premiers volumes, s'ouvrant avec des frontispices qui rappellent les plus précieux produits de la France, placent sous les yeux d'autres noms célèbres dans la mémoire des praticiens.

C'est en quelque sorte sous les regards de ces hommes-là que Carême déroulait son art; tous ces noms nous sont aujourd'hui presque inconnus: Venard, Dunan, Loyer, Cervet, Penel, Brelet, Compère, Imbert, Riquette, Droit, etc. C'est un hommage, et il est probable que ces habiles praticiens, dans leur ambition, n'en ont jamais espéré de plus grand, car celui-ci est important, et il donne à leur nom une durée que toutes leurs recettes, éparpillées par les vents, ne leur assureraient plus. Voilà le bonheur de se rencontrer dans un livre qui respire réellement le génie de la pratique.— La troisième partie du sujet ouvre le second volume; c'est le traité des grosses pièces, de poisson de mer et de rivières, de boucherie, de volaille, gibier, etc. Carême, en traçant ces recettes, « s'y reposait, dit-il, des fatigues de sa tâche. « En effet, ici le dessin arrivait déjà et permettait à son goût et à son imagination de prendre plus d'essor. Toute la nomenclature des grosses pièces est ici enrichie. Les grosses pièces, en suivant la plume du maître, deviennent dignes de l'élégance des bronzes et de toute la décoration des tables. On peut voir, en lisant, combien ce luxe harmonieux a suscité de perfections dans la cuisine française, et en même temps que d'ornements futiles, d'accompagnements douteux et de mauvaises assimilations ont été écartés de ces pièces splendides, qui n'étaient jamais servies seules. Ce fut dans les cuisines de Georges IV que Carême donna toute importance à ses réformes: il fut encouragé par le prince. — C'est à Carlstonhouse qu'il servit pour la première fois son brochet à la Régence, entouré de riches garnitures de poissons de toute espèce. C'est chez l'ambassadeur anglais, à Vienne, qu'il présenta, pour la première fois, une carpe à la Chambord, entourée de ses garnitures de poissons. La réforme enfin poussée vers les choses les plus élégantes fut continuée dans les cuisines de M. de Rothschild, dont la munificence laissait tout faire à son praticien. C'est Carême qui inventa tous les hatelets qui accompagnent ses pièces splendides; c'est sur ses conseils que la grosseur des pièces a été modérée, que toutes les garnitures se sont simplifiées et variées. Ce chapitre renferme, entre beaucoup de choses précieuses, d'intéressants renseignements sur les formes les plus commodes et les plus gracieuses que l'argenterie peut revêtir. Nous conseillons aux chefs la lecture de ces observations pratiques, dont l'analyse ne nous est pas possible, même la plus succincte. En parcourant ces recettes on admirera la clarté des explications qu'il donne sur chaque objet. — Nous franchirons tous les exemples cités par l'auteur; nous ne pouvons en extraire aucun. Les recettes révèlent que le maître travaille pour des princes, des rois; tout indique une pratique magnifique, un art qui rajeunit les sens et qui charme la vue, qui éveille les appétits épuisés;— un art enfin où perce aussi çà et là une vue d'hygiène, le souvenir d'une forme brillante, un trait coloré. — Carême a traité aussi le maigre d'une manière aussi variée que parfaite. Ses recettes si réfléchies se concilient à un moment de l'année avec les observances des gens comme il faut, et il a tel mets maigre qui doit réveiller un viellard atteint par les épuisements de la vie. Mais l'objet direct de son livre était l'instruction des jeunes praticiens, des hommes qui, pour faire bien, désirent étudier consciencieusement ce qui était fait autrefois avec un éclat dont les proportions ou la base diminuent tous les jours. De tels livres n'immobilisent pas l'art; ils lui impriment seulement des règles certaines qui empêchent ces déviations du caprice, qui sont l'opposé de la simplicité, du bon et du beau. — Le dessin se mêle à ce service, le dirige, le redresse, marque ses divisions, les sépare.— La quatrième partie de Carême renferme le traité des grandes et petites sauces en gras et en maigre. Toutes les recettes, ici encore, s'appuient de sa pratique depuis les grands dîners officiels de M. Barbé-Marbois, ministre du trésor, jusqu'aux beaux dîners des brillantes époques de sa grande réputation, de son service dans la maison Rothschild. On sent que l'auteur a peine à se contenir, tant sa mémoire a de souvenirs, tant son esprit peut indiquer de ressources. Le texte est si plein et si net, qu'il serait difficile de souhaiter davantage ou de rien enlever. Malgré leur clarté, malgré les exemples, toutes ces explications ne peuvent être comprises que par des praticiens; toutes sortent du travail. La partie des sauces, dès qu'on y réfléchit, a des difficultés qui en font un art entier.

L'*Art de la cuisine de Carême* occupe donc cette haute place parmi les gens du métier, et nous le caractériserons en répétant sur lui ces lignes honorables d'un des plus fins esprits de notre temps.

« Il ne manquait, dit le marquis de Cussy, qu'un fleuron à la couronne de lauriers et d'immortelles qui doit ceindre la tête de feu l'illustre Carême; ce fleuron est le troisième volume de l'*Art de la cuisine au dix-neuvième siècle*. Il complète les œuvres de ce savant et unique professeur, qui seul a bien écrit sur l'*Art Culinaire*. — Il apprend à ceux qui ne savent pas, il perfectionne ceux qui savent déjà. Qu'il laisse loin derrière lui ces écrivains qui supposent avoir écrit sur la cuisine française, et n'ont laissé que des formulaires chétifs, incorrects! » etc.

L'artiste, à côté du cuisinier, était si ostensible, qu'il a eu pendant les belles années de sa vie l'amitié de Dupuytren, de Broussais et de Rossini. Aucun ouvrier supérieur, au milieu des succès les plus brillants ou dans les difficultés de la vie, n'a eu un esprit plus élevé, plus digne dans ses habitudes, plus de probité dans sa vie. L'homme qui a fait manger une partie illustre de son siècle était pour lui-même d'une sobriété proverbiale. Toujours à l'œuvre ou à l'étude, sa vie se consumait dans ce travail perpétuel du fourneau, sans lequel il n'y a pas, en définitive, de praticien éminent. Le traité de l'*Art de la cuisine au dix-neuvième siècle* est une bibliothèque pour tout ouvrier, qui veut devenir habile dans le service, ou dans l'une des branches qui se lient à cet art de la table, qui a une belle place dans l'existence de notre temps.

*** Door den Boekhandel van A. VAN DER MAST, te *Gorinchem*, is verzonden:

BERIGT VAN INTEEKENING

OP EEN:

ALBUM

DER

NIEUWSTE EN SIERLIJKSTE

BREI-, HAAK- EN KNOOPPATRONEN,

BESTAANDE IN:

NEGES, SCHELKOORDEN, MANCHETTEN, MUTSEN, DEKENS, BOORDEN, BEURSJES, KRAGEN, BORSTROKKEN, HANDSCHOENEN, SERVETBANDEN, KINDERSCHOENEN, EN MEER ANDERE VROUWELIJKE HANDWERKEN,

DOOR

CHARLOTTE LEANDER, LOUISE OCKEL

EN MEER ANDEREN.

Prijs per Jaargang f **2,50**; *in maandelijksche Afleveringen.*

ALSMEDE:

BERIGTEN VAN INTEEKENING OP EEN

HANDBOEK;

VOOR HET AANLEGGEN, VERSIEREN EN ONDERHOUDEN VAN

LUSTHOVEN, BUITENPLAATSEN, HOEVEN, TUINEN, ENZ.,

van grootere en kleinere afmetingen, *met een groot aantal Platen*, door J. G. VAN LANGERAK, E. E. DE BOER en onder medewerking van onderscheidene ervarene mannen in dit vak. De prijs der inteekening, in groot 4o. formaat is per Afl. gesteld op slechts 25 Cents, ten einde een ieder in de gelegenheid zij, zich dit goedkoope werk aan te schaffen. In hoogstens 40 Afl. zal hetzelve compleet zijn.

DE WANDELENDE JODIN,

door de Marquisin DE VIEUXBOIS, met platen. . *f* 3,25.

Verrassende wendingen, levendige karakterschildering en zedelijke strekking, zijn de kenmerken van dit boek, dat ongetwijfeld door eene bekwame hand geschreven is.

BERNOPTE HANDLEIDING

tot de opmaking van Relazen van Bekeuring enz. . *f* 1,25

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers